
**HET DOCUMENTATIECENTRUM VOOR STREEKGESCHIEDENIS
TE SINT-AMANDSBERG**

Het Documentatiecentrum omvat twee grote afdelingen, die op een

parallele manier opgebouwd zijn en waartussen een strenge scheiding onmogelijk is : een bibliotheek en documentatiezalen.

In de bibliotheek staan aan de ene kant de lokalia, aan de andere kant de heemkundige wetenschappen.

Bij de heemkundige wetenschappen zijn, naast algemeenheden (zoals bibliotheekwezen en encyclopedieën), in hoofdzaak volgende wetenschappen ondergebracht : geschiedenis (met inbegrip van de hulpwetenschappen : archiefwezen, genealogie, heraldiek, paleografie, archeologie, enz.), volkskunde, taalkunde (inz. naamkunde en dialectologie), letterkunde, economie (d.i. landbouw, tuinbouw, veeteelt, industrie, handel, financies, enz.), natuur (d.i. geografie, geologie, bodemkunde, flora, fauna, enz.), kunst, onderwijs en cultuur.

De sectie volkskunde werd, met lichte aanpassingen, geordend overeenkomstig het classificatieplan Hoffmann-Krayer. De overige secties werden naar het model van de volkskunde opgebouwd. Aan de sectie onderwijs is een verzameling schoolboeken toegevoegd, eveneens systematisch geordend.

De afdeling lokalia bevat een sectie België zonder Oost-Vlaanderen, een sectie Oost-Vlaanderen (waarin bv. provinciale administratie, bisdom, publicaties van de heem- en geschiedkundige kringen), een sectie Gent, een sectie Sint-Amandsberg en reeks overige gemeenten geordend volgens postnummers. Binnen elke gemeente is er opnieuw een systematische ordening met in hoofdzaak volgende rubrieken : algemeenheden, geschiedenis, beschrijving, administratie, personaliteiten, sociale voorzieningen en gezondheidszorg, seculiere geestelijkheid, reguliere geestelijkheid, onderwijs, kunst, justitie, land- en tuinbouw en veeteelt, industrie, handel, verkeerswezen, financies, letterkunde, volkskunde en taalkunde, toerisme, politieke partijen, verenigingen. Elke groep is nogmaals onderverdeeld : per parochie, per instelling, per vereniging, enz. Binnen de kleinste onderverdeling dragen de boeken een volgnummer, zodanig dat het boeknummer meestal uit vier elementen bestaat, bv. G 2 A 7. Betreft het een personaliteit, dan bestaat het derde element uit de eerste drie letters van de familienaam, bv. G 19 MUS 2 (= Achilles Mussche). Begint de familienaam met *De* of *Van*, dan werden de initiaal *D* of *V* en de eerste twee letters van het hoofdbestanddeel van de naam gekozen, bv. G 19 D.KE 5 (= Paul De Keyser). De secties Gent en Sint-Amandsberg zijn meer gedetailleerd dan de overige gemeenten.

Boeken en tijdschriften worden niet van elkaar gescheiden. Bijgevolg staan boeken in verband met een instelling (bv. school, een fabriek) of een vereniging en de tijdschriften uitgaande van dezelfde instelling of

vereniging bij mekaar.

De documentatie is in de mate van het mogelijke volgens een parallel systeem geordend, waarbij de secties en hun onderverdelingen principieel op dezelfde wijze aangeduid worden. Zo bv. worden zowel boeken als losse documenten in verband met het Groot Begijnhof te Sint-Amandsberg aangeduid met SA 10.

Materieel kan de documentatie in verband met een bepaalde instelling of vereniging echter niet in haar geheel samen bewaard worden. Losse documenten en foto's, kaarten, affiches, diploma's, medailles, enz. vormen telkens afzonderlijk bewaarde reeksen, hoewel ook hier de nummering zo mogelijk correspondeert. De affiches van een bepaalde instelling of vereniging dragen dus dezelfde aanduiding als de boeken en losse documenten in verband met deze instelling of vereniging.

Uit wat voorafgaat blijkt reeds dat werkelijk alles verzameld wordt wat verband houdt met om 't even welk facet van de menselijke bedrijvigheid of de natuur in het in aanmerking genomen gebied, dus zowel actuele als historische documentatie, niet alleen boeken, maar ook gelegenheidsdrukwerk (bv. uitnodigingen), verslagen, parochiebladen, tijdschriften van verenigingen of instellingen, prijslijsten van firma's, verkiezingspropaganda, affiches, diploma's, foto's, voorwerpen, enz. Ook eigenlijk archief van instellingen, verenigingen, personen, enz. wordt met dank aavaard en telkens als een eenheid bewaard en geordend volgens de voorschriften van de archiefkunde.

Systematisch wordt alles verzameld wat verband houdt het werkgebied van de heemkundige kring de Oost-Oudburg en de Heemkundige en Historische Kring Gent, dus de huidige gemeenten Gent, Destelbergen en Lochristi. In een ruimer perspectief wordt geheel Oost-Vlaanderen erbij betrokken, maar dan niet meer exhaustief.

Bepaalde afzonderlijke bewaarde reeksen verdienen nog nadere toelichting.

De prentkaarten vormen twee reeksen : 1° aanzichtkaarten, in hoofdzaak uit Oost-Vlaanderen, geordend volgens gemeenten en daar binnen weer topografisch; 2° fantasiekaarten, onderverdeeld in kerstkaarten, nieuwjaarskaarten, paaskaarten, verjaardagkaarten, naamdagkaarten, liefdekaarten, spotkaarten, enz. De fantasiekaarten worden bewaard in oude albums, de aanzichtkaarten, elk in een plasticzakje, in dozen. Films en dia's staan vanzelfsprekend apart.

Met de doodprentjes werd een alfabetische en een chronologische reeks gevormd. De doodprentjes van vóór 1900 worden chronologisch en hun dubbels alfabetisch geklasseerd. Die van nadien alfabetisch, hun dubbels chronologisch. In de alfabetische reeks moeten nog verwijzings-

gen komen naar de chronologische reeks van vóór 1900. De chronologische reeks is vooral belangrijk voor de iconografische evolutie. Er is geen geografische beperking voor de doodprentjes.

De doodbrieven worden alfabetisch geordend.

De verzameling geboorteaankondigingen en huwelijksaankondigingen werd nog niet geordend.

De devotieprentjes, elk bewaard in een plasticzakje, werden thematisch geordend : Christus, Maria, heiligen (alfabetisch), religieus leven, eerste en plechtige communie, priesterwijdingen, professies, jubilea, zendingen, bedevaartplaatsen, enz.

De kaarten : stafkaarten, bodemkaarten, afdrukken van Poppkaarten, plans, oude figuratieve kaarten, enz. zijn meestal opgerold.

De bedevaartvaantjes werden geordend volgens gemeenten.

De affiches werden samen opgerold per instelling of vereniging.

Voorwerpen zoals vlaggen en schilden van verenigingen, borstbeelden, ingelijste foto's, enz., dienen tegelijk als versiering in het gebouw.

Archeologica uit de streek (inz. Herlegem) worden tentoongesteld in kijkkasten. Recente boeken worden door het Documentatiecentrum doorgaans aangekocht. Oude boeken en documentatie worden meestal geschonken.

Er zijn drie catalogi :

1. de alfabetische catalogus van boeken en tijdschriften, geklasseerd volgens auteursnamen of, bij ontstentenis daarvan, volgens het eerste belangrijke woord in de titel. *De* en *Van* blijven vooraan in de familienaam.
2. de systematische catalogus van boeken en documentatie, waaraan nog een inventaris van medailles, van affiches, van diploma's, van kaarten, van voorwerpen, enz. is toegevoegd, zodanig dat elke medaille bv. tweemaal verschijnt : eenmaal bij de verenigingen, instellingen enz. en eenmaal in de inventaris van de medailles.
3. de trefwoordencatalogus, waarin van de naam van een vereniging, instelling, persoon, enz. of van een vakonderdeel verwezen wordt naar het systematisch nummer in de systematische catalogus.

Het Documentatiecentrum is gevestigd in convent Engelbertus, Groot Begijnhof 46 te Sint-Amandsberg. Het is voor iedereen vrij toegankelijk elke zondagvoormiddag (behalve in juli en augustus en op feestdagen) van 10 tot 12 uur. Alleen leden van de kring Gent of van de Oost-Oudburg mogen evenwel ontlenen; ook dit gebeurt gratis. Kostbare boeken en documenten worden niet uitgeleend.

Het Documentatiecentrum is een VZW, die alleen van de stad Gent (vroeger de gemeente Sint-Amandsberg) subsidies ontvangt. De Oost-

Oudburg en de Heemkundige en Historische Kring Gent hebben hun bezit aan boeken en documentatie geschonken aan het Documentatiecentrum en verlenen ook financiële steun.

MAURITS GYSSELING

BIBLIOGRAFIE

ZO DE VADER ZO DE ZOON

Ons medelid, de ijverige genealoog Jacques Devriendt, komt in het tijdschrift *Vlaamse Stam* (1978, blzn. 129-144) een artikel te publiceren dat we als Gentenaar niet onopgemerkt en vooral niet ongelezen mogen laten. Het betreft een niet alleen verantwoorde maar tevens boeiende studie handelend over het Gents vleeshouwersgeslacht VAN LOO dat zoveel onuitwisbare sporen nagelaten heeft. De auteur die over een ontzaglijk bronnenmateriaal beschikt is er luisterlijk in geslaagd de menige eeuw omvattende geschiedenis te schrijven van slechts een van de takken van die talrijke vleeshouwersfamilie. Wat bijna ongelooflijk klinkt maar toch waar is : hij maakt ons met het geval bekend waarbij een bepaalde "zaak" maar liefst ZESTIEN keren van vader op zoon overging. De eerste in de lange reeks, stamvader Jan leefde in de 2de helft van de 14de eeuw. Zijn laatste (voorlopige ?) verre afstamming werd in 1924 geboren. Het spreekt vanzelf dat Devriendts opstel tevens andere facetten van het probleem belicht, met name de talloze huwelijken die tussen de leden van de verschillende geslachten gesloten werden, in hoofdzaak de Van Melles, de Minnes, de Deynoodts, de Nevelincs, de Seyssonnes, om slechts de voornaamste te vermelden. Kortom ons werd een lektuur gepresenteerd waarin niet alleen de liefhebbers en de amateurs van de familiekunde hun gading zullen vinden.

V. W.

TE GENT

NOOT. Wegens technische moeilijkheden is het de redactie niet altijd mogelijk tijdig de voornaamste gebeurtenissen te Gent te vermelden. Toch meent de redactie dat het wenselijk is deze gebeurtenissen - alhoewel laattijdig - bondig mede te delen.

1. In september 1978 vierden de Spinnessen hun driehonderjarig bestaan. Opgericht als een gemeenschap van godsdienstige vrouwen in 1678 was hun voornaamste activiteit naast het gebed het spinnen van vlas. Vandaar ook hun naam. Ze waren lang gevestigd in het Hof van Nevele, gelegen op de plaats van het huidig Sint-Lievenscollege. Na de

moelijkheden in de beginjaren van de Franse tijd werd de gemeenschap opnieuw opgericht in 1802 en in 1835 noemden ze zich Zusters van de H. Jozef. In 1890 kochten ze het klooster van de Victorinnen. Eerst als tehuis voor bejaarden ingericht, werd het gebouw weldra gebruikt als een ziekenhuis, het Hospitaal van de H. Familie op de Groene Briel. Het is een van de voornaamste ziekenhuizen te Gent met 444 bedden en met meer dan 600 personeelsleden. Het moederhuis van de Zusters van de H. Jozef is op de Kortrijksesteenweg. Ze bezaten ook lang een huis in de Mageleinstraat.

2. De parochiekerk van St.-Theresia van het Kind Jezus werd plechtig ingehuldigd op 16 september, 1928. Het vijftigjarig bestaan van de parochie werd gevierd einde september 1978. De wijk Rooigem op het einde van de Brugse Poort ontwikkelde zich op het einde van de 19° en het begin van de 20° eeuw : de textielfabrieken Filature du Nord (1885) later genoemd Nouvelles Linières du Canal, Filature de Rooigem (1897), de Manilla (1909), L'Union Linière en L'Avenir in 1911. Nieuwe straten werden aangelegd : in 1921 werd ook het groot wooncomplex "De Blokken" gebouwd.

3. Op zaterdag 2 september 1978 werd in het Oud Begijnhof een gedenkplaat aan de woning van Hélène Maréchal, de gekende volkszangeres, ingehuldigd.

4. Tijdens werken aan het Toreken op de Vrijdagmarkt werden heel wat belangrijke ontdekkingen gedaan.

5. Het half-commercieel half-cultureel tijdschrift "De Mandel" is opnieuw opgedoken onder een andere vorm en een nieuwe inkleding; Nu verschijnt het als een soort bijlage van het maandblad E3 Family Magazine in de editie Oost-Vlaanderen-De Mandel. De verspreidingswijze van deze editie is niet te volgen en gebeurt op een ons onbekende manier. Tot op heden verschenen er twee afleveringen nml. een in de uitgave van september jl. en een tweede in deze van november. Er mag nog één verwacht worden in december 1978.

6. In de Baaisteeg aan de Vlasmarkt werd door de V.T.B. ter herinnering van het 500 jarig bestaan van de rederijkerskamer Mariën Theeren aan een woning waar eertijds het steen stond, waar Marcus Van Vaerne-wijck woonde, een gedenksteen aangebracht. Marcus Van Vaerne-wijck (1518-1569) is gekend om zijn dagboek "Van de beroerlicke Tijden" en was schepen van de stad Gent. Hij was tevens factor van de rederijkerskamer Mariën Theeren.